Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

HE 161/2016 vp Hallituksen esitys liikennekaareksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
Liikenne- ja viestintävaliokunnan kuulemistilaisuus 23.11.2016

Lausuntomme lähtökohta

Oulun Aluetaksi Oy keskittyy lausunnossaan ammattimaisuuden määritelmään, kassakoneeseen taksissa sekä liikennepalvelujen tulevaisuuteen harvaan asutuilla alueilla.

Ammattimaisuus

Liikennekaaren I Osan, 1 luvun, 1§:n kohta 1 sisältää määritelmän ammattimaisesta kuljettamisesta tiellä. Esitetyssä muodossa pykälän yksityiskohtaiset perustelut ammattimaisuuden määritelmäksi jäävät epäselväksi ja tullevat johtamaan tulkinnallisiin ongelmiin. Ammattimaiseen liikenteeseen tulee rinnastaa kaikki korvausta vastaan tapahtuva kuljetus, jonka suorittamista edeltää kuljetuspalvelun tarjoaminen yleisölle julkisella paikalla (erilaiset ns. appit, yms. tavat). Näin meneteltäessä voitaisiin tehokkaalla tavalla estää mm. luvattoman liikenteen harjoittaminen sen kiinnijäämisriskiä kasvattaen. Ammattimainen liikenne tulee olla selkeästi määritelty ja kaikilta osiltaan samojen tasapuolisten sekä oikeudenmukaisten vaatimusten piirissä. Ns. jakamistalouden ja ammattimaisen liikenteen erotettavuus on epäselvien tilanteiden välttämisen kannalta hyvin tärkeää. Kuljetuspalvelujen tarjoaminen esim. Internet-sivujen kautta on ehdottomasti ammattimaisuuteen viittaava toimintatapa. Lisäksi jakamistalous tulee määritellä selkeästi; toiminta ei ole jakamistaloutta, mikäli ns. asiakas määrää reitin, autossa olijat eivät tunne toisiaan eikä kustannuksia jaeta autossa matkustavien kesken tasan.

Ammattimaisuuden käsitteen sisälle kuuluu myös ehdottomasti se, että luvanvaraiseen liikenteeseen käytettävät ajoneuvot on rekisteröitävä aina ammattiliikenteeseen ja vakuutettava tämän ammattiliikenteen edellytysten mukaisesti. Henkilöliikenteen toteuttaminen eri tavoin vakuutetuilla ajoneuvoilla asettaa henkilöliikennettä harjoittavat toimijat hyvin eriarvoiseen asemaan sekä osaltaan saattaa jopa vaarantaa asiakasturvallisuuden onnettomuuden sattuessa vakuutusturvan osalta. Markkinaehtoisessa (henkilöliikenne) toiminnassa on erittäin tärkeätä, että kaikilla toimijoilla on samat mahdollisuudet ja samat velvoitteet sekä vaatimukset, jotta kilpailu on tasapuolista ja reilua.

Kassakone taksissa – taksamittari

Valmisteilla oleva lainsäädäntö vaatii taksamittaria vain, jos matkan hinta perustuu matkan tai ajan mittaamiseen. Samalla valmisteilla oleva lakiuudistus (Laki ajoneuvolain 25 ja 27 a §:n muuttamisesta) antaa mahdollisuuden siihen, että ko. laitteen ei välttämättä tarvitse olla taksamittari, jos jollakin muulla laitteella tai järjestelmällä saavutetaan taksamittaria vastaava luotettavuus ja suojauksen taso. Taksamittari taksissa ei ole pelkästään yksittäisen matkan hintaa varten oleva laite. Kyseessä on taksiautoon liittyvä kassakone, jolla varmennetaan ko. toimijan liiketoimien taloudelliset perusteet. Taksamittari on laite, jonka tietojen perusteella verottaja ja muut yhteiskunnalliset toimijat voivat varmistua verojen ja muiden velvoitteiden asianmukaisesta hoitamisesta (ns. kirjanpitoaineiston tuottaminen). Lisäksi EU:n mittauslaitedirektiivi (2004/22/EY –

Oulun Aluetaksi Oy
Tyrnäväntie 3
90400 Oulu

31.3.2004) edellyttää, että henkilöliikennettä toteuttavissa takseissa on taksimittari. Ilman taksimittaria ko. ajoneuvo ei ole käsityksemme mukaan taksi.

Liikennepalvelujen tulevaisuus suurten asutuskeskusten reunamilla ja ulkopuolella

Lakiuudistus tulee vaikuttamaan negatiivisesti taksipalvelujen saatavuuteen jo Oulun kaupungin ns reuna-alueilla kuten Yli-Iissä (n 50 km Oulusta) ja Ylikiimingissä (n 40 km Oulusta). Asemapaikkavelvoitteen poistuessa em. alueiden taksit tulevat siirtymään Oulun ns. varsinaiselle kaupunkialueelle ajoon. Reuna-alueiden taksien saatavuus sekä palvelutaso tulevat heikkenemään; auton odotusaika sekä kyydin hinta tulevat kasvamaan. Näköpiirissä on merkittävä palvelutason alenema taksipalvelujen saatavuudessa haja-asutusalueella eli alueilla jotka sijaitsevat yli 50 km etäisyydellä Oulusta.

Yhteiskunnan maksamat kuljetukset sekä kysyntähuiput kyettäneen hoitamaan jatkossakin, mutta päivystysvelvollisuudesta luopuminen johtaa siihen, että muina aikoina taksin saaminen vaikeutuu ja kallistuu erityisesti siis haja-asutusalueilla. Ammattimainen taksiliikenne tulee vähenemään alan kannattavuuden heikentyessä. Miksi näin? Alalle todennäköisesti tulee ns. uusia osa-aikaisia tai oman toimen ohella toimivia yrittäjiä. Kyytien määrä ei tule muuttumaan, joten ammattimaisesti taksiautoilua harjoittavien jo nyt heikko kannattavuus heikkenee edelleen. Osa-aikaiset tai oman toimen ohella henkilöliikennettä harjoittavat tahot eivät missään tapauksessa kykene ympärivuorokautiseen toimintaan eivätkä ns. perinteiset taksit kannattavuuden merkittävän heikkenemisen jälkeen kykene myöskään 24/7 palveluun.

Taksitoiminnan muuttuminen ns. päiväsaikaan tapahtuvaksi toiminnaksi heikentää harvaan asutulla alueilla asuvien kansalaisten turvallisuustilannetta sekä lisää merkittävästi myös yhteiskunnan kustannuksia. Pelkästään Pohjois-Pohjanmaalla toteutuu n. 100 kertaa kuukaudessa tilanne, jossa ambulanssi tulee hälytyspaikalle, tekee hoitotoimenpiteet ja jatkokuljetus sairaalaan, terveyskeskukseen tapahtuu taksilla. Miksi näin? Sairaankuljetus ja hoitoresurssit ovat toimintakykynsä äärirajoilla ja pyrkivät näin menetellen (taksi suorittaa kuljetuksen) ylläpitämään ns. hälytys-päivystysvalmiutta. Jatkossa nämä ns. kiireettömät jatkohoitokuljetukset jouduttaneen tekemään ambulansseilla, kun takseja ei vain ole saatavilla ympärivuorokautisesti. Yhteiskunnan kustannukset kasvavat merkittävästi sekä myös turvallisuus heikkenee kun ambulanssien tarjoama välttämätön palvelu ei olekaan käytettävissä. Yöaikaan tapahtuvat kuljetukset eli pelastuslaitoksen, poliisin, sairaankuljetuksen tarpeista toteutuvat kuljetukset jäänevät toteutumatta tai niiden hinta nousee merkittävästi.

Oulussa

22.11.2016
Vesa Tuunainen
Toimitusjohtaja
Oulun Aluetaksi Oy

Oulun Aluetaksi Oy
Tyrnäväntie 3
90400 Oulu